SETSCI Conference Indexing System,
Volume 3 (2018), 631-635

ISAS 2018-Winter
2nd International Symposium on Innovative Approaches in Scientific Studies
November 30 – December 2, 2018, Samsun, Turkey

Entegre Raporların İşletme Karlılığına ve Yatırımcı Davranışına Etkisi

Zeynep Şahin[1*+]

[1]Muhasebe ve Vergi Uygulamaları/Vakfıkebir MYO, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye
*Corresponding Author and +Speaker: ktuzeynepsahin@gmail.com
Presentation/Paper Type: Oral / Full Paper

Özet -İşletmelerin uzun vadede faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için tüm paydaşlar arasında iyi bir iletişim sağlamanın yolu hazırladıkları raporlar vasıtasıyla olmaktadır. Dünyadaki gelişmelerle birlikte finansal ve finansal olmayan raporlama konusunda gelinen son nokta entegre raporlamadır. Entegre raporlar sadece geçmişle ilgili değil geleceği de öngörmede bilgi verdiği için önemlidir. Kısa, orta ve uzun vadede işletmelerin gelecekte yaratacağı değeri, riski ve fırsatları entegre raporlar göstermektedir.
Bu çalışmada entegre rapor yayınlamanın işletmelerin karlılığına ve yatırımcı davranışlarına etkisinin olup olmadığının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu nedenle entegre rapor yayınlayan işletmelerin rapor yayınlamadan önceki karlılık ve getiri verileriyle rapor yayınladıktan sonraki verileri istatistiksel olarak analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda karlılık ve getiri oranları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Türkiye'deki işletmelerin entegre raporlama konusuna gereken önemi vermediği söylenebilir. Entegre raporlama konusunda teşvikler sağlanırsa, yaptırımlar olursa ve konuyla ilgili farkındalığı arttırmaya yönelik çalışmalar yapılırsa entegre rapor sayılarının artacağı, karlılığı ve yatırımcı davranışlarını da zamanla olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler- *Muhasebe, Entegre Raporlama, Karlılık, Yatırımcı Davranışı, BİST.*

The Effect of Integrated Reports on Business Profitability and Investor Behavior

Abstract- In order to maintain long-term operations, a good communication between all stakeholders is provided through the reports they have prepared. With the developments in the world the last point in financial and non-financial reporting is integrated reporting. Integrated reports are important because they provide information not only about the past but also about the future. The integrated reports show in the short, medium and long term, reports indicate the value, risk and opportunities that business will create in the future.
In this study, it is aimed to determine whether publishing an integrated report has an impact on the profitability of the business and investor behavior. For this reason, businesses which are publishing integrated report statistically analyzed with the profitability and return data before publishing the report and after publishing it. As a result of the analyzes, there was no significant difference between profitability and return datas. İt can be said that businesses in Turkey don't give the required importance to integrated reporting. The number of integrated reports will increase and profitability and investor behavior will be positively affected if incentives are provided for integrated reporting, if sanctions are made and efforts are made to raise awareness about the issue.

Keywords – *Accounting, Integrated Reporting, Profitability, Investor Behavior, BIST.*

I. GİRİŞ

1930'lı yıllarda ABD'de yaşanan Büyük Buhran sonrasında yatırımcı güveni zedelenmiş ve ABD, Genel Kabul Görmüş Muhasebe Standartlarını oluşturmuştur. İşletmelerin finansal bilgileriyle ilgili şeffaflığı arttıran bu standartlar dünya genelinde yaygınlaşmış ve 1973'te Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi tarafından Uluslararası Muhasebe Standartları oluşturulmuştur. Söz konusu standartlar zaman içerisinde güncellenerek Uluslararası Finansal Raporlama Standartları ismiyle bugün dünyada birçok ülkede ortak raporlama dili olarak kullanılmaktadır. Finansal raporlar işletmelerin geçmiş döneme ait finansal performansı hakkında bilgi vermektedir. Uzun dönemde işletmelerin gelecekte karşılaşabileceği risk ve fırsatlara ilgili bilgiler finansal raporlarda yer almamaktadır. Ayrıca işletmelerin varlıklarının büyük bir kısmını çoğu zaman maddi varlıklar değil maddi olmayan varlıklar oluşturmaktadır. Maddi olmayan bu varlıklar finansal tablolarda yeterince yer almamaktadır. Bu nedenle finansal raporlar tek başına işletmelerin gerçek değerini yansıtmada yetersiz kalmıştır. İşletmelerin çevresel, sosyal ve yönetimsel konularının işletmenin değerini finansal performansı kadar etkilediğini gören yatırımcılar bu alanlarda da bilgi talep etmeye başlamıştır. Başta yatırımcılar olmak üzere paydaşların beklentilerini karşılayabilmek için işletmeler yeni raporlama modelleri geliştirmiştir [1]. Finansal raporlarla beraber hazırlanmaya başlanan kurumsal yönetim raporları, çevre raporları ve sosyal sorumluluk raporları, sürdürülebilirlik raporlarıyla devam eden raporlama da son raporlama şekli entegre raporlamadır.1960'lı yıllarda finansal raporlamayla

başlanan, 1980'li yıllarda finansal ve çevresel raporlarla devam eden, 2000'li yıllara gelindiğinde sürdürülebilirlik raporlarının da ilave edildiği raporlamaya 2010'lu yıllarda entegre raporlar eklenmiştir. Sürdürülebilirlik raporlarında sürdürülebilirlik performansının nasıl finansal sonuçlara yol açtığı ile ilgili bilgiler yer almaktadır. Bu raporlarda yatırımcıların işletmenin değer yaratma sürecine nasıl katkı sağladığıyla ilgili açıklamalar yer almamaktadır. Entegre raporlarda işletmelerin finansal ve sürdürülebilirlik performansı beraber ve entegre bir şekilde sunulmaktadır.

Entegre raporlamayla ilgili ilk küresel çalışma 2010 yılında Uluslararası Entegre Raporlama Konseyi kurularak yapılmıştır. Bu konsey 2013 yılında Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi'ni yayınlanmıştır. Entegre raporlama; bir kuruluşun stratejisinin, kurumsal yönetiminin, performansının ve beklentilerinin dış çevreyle kısa, orta ve uzun vadede nasıl değer sağlayacağının kısa, öz bir şekilde sunumudur [2]. Entegre raporlar işletmelerin sadece geçmiş performanslarının sonuçlarını değil faaliyetlerinin ekonomik, çevresel ve sosyal bağlantılarını da kurarak uzun vadede nasıl değer yaratacaklarını da ortaya koymaktadır. Sürdürülebilir bir başarı için işletmelerin finansal ve finansal olmayan fırsatlarını, risklerini ve performansını değerlendirir ve daha etkin bir iletişim sağlar [1]. Entegre raporlar finansal ve sürdürülebilirlik raporlarının bir birleşimi değildir. Bu bilgiler arasında bağlantı kurarak işletmelerin ileride nasıl bir değer yaratabileceğini ortaya koymaktadır. Finansal ve sürdürülebilirlik raporlarında yer alan her bilgi entegre raporda yer almak zorunda değildir. Entegre raporda işletmenin kısa, orta ve uzun vadede değer yaratmasında önemli olan bilgiler yer almaktadır. Entegre düşüncede işletmenin finansal ve finansal olmayan tüm kaynaklarının (finansal, imal edilen, doğal, entelektüel, insan, sosyal, paydaşlarla ilişkiler) birbiriyle olan bağı kurularak işletmenin değer yaratmasına nasıl bir etkisinin olduğu ortaya konmaktadır. Entegre raporların en önemli özelliği kısa ve öz olmasıdır.

Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi iki bölüm ve sözlükten oluşmaktadır. Birinci bölümde (giriş) çerçevenin kullanımı ve temel kavramlar, ikinci bölümde (entegre rapor) kılavuz ilkeler ve içerik öğeleri yer almaktadır. Birinci bölüm olan giriş bölümünde çerçevenin kullanımı kısmında entegre raporun tanımı, çerçevenin amacı, entegre raporun amacı ve kullanıcıları, ilkelere dayalı bir yaklaşım, rapor biçimi ve diğer bilgilerle ilişkiler, çerçevenin uygulanışı, bir entegre raporla ilgili sorumluluk açıklamaları vardır. Temel kavramlar kısmında ise giriş, kuruluş ve diğerleri için değer yaratma, sermaye öğeleri, değer yaratma süreciyle ilgili bilgiler yar alır. İkinci bölüm olan entegre rapor bölümünde ise kılavuz ve ilkeler kısmında raporun içeri hakkında bilgi verilir ve bilgilerin nasıl sunulduğu anlatılır. Bu kısım stratejik odak ve geleceğe yönelim, bilgiler arası bağlantı, paydaşlarla ilişkiler, önemlilik, kısa ve öz olma, güvenilirlik ve eksiksizlik, tutarlılık ve karşılaştırılabilirlik açıklamalarından oluşmaktadır. İçerik öğeleri kısmında ise kurumsal genel görünüm ve dış çevre, kurumsal yönetim, iş modeli, riskler ve fırsatlar, strateji ve kaynak aktarımı, performans, genel görünüş, hazırlık ve sunum temeli, genel raporlama ilkeleri anlatılmaktadır [2].

Ulusal ve uluslararası literatür değerlendirildiğinde 2017 yılında Yüksel tarafından yapılan çalışmada Türkiye ve Güney Afrika'da faaliyet gösteren katılım bankalarının entegre raporlama skorları ile firma büyüklükleri, varlık devir hızları, net kar/ satış oranları, özsermaye karlılıkları, aktif karlılıkları, finansal kaldıraç oranları ve borç/özsermaye oranları arasında farklılık olup olmadığı araştırılmıştır. 2014, 2015 ve 2016 yıllarına ait faaliyet raporları verileri incelenerek yapılan korelasyon analizi sonucunda 2015 ve 2016 yıllarında işletmelerin entegre raporlama skorları ile firma büyüklükleri arasında, 2016 yılında entegre raporlama skorları ile varlık devir hızları arasında pozitif ilişki olduğu tespit edilmiş, diğer oranlarla entegre raporlama skorları arasında ise herhangi bir ilişki bulunmamıştır [3]. Aynı yıl Yüksel tarafından yapılan bir diğer çalışmada kamu kurumlarında entegre raporlamanın uygulanabilirliğinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bir takım düzenlemelerin yapılarak kamu kurumlarının da entegre raporlama yapabileceği sonucuna ulaşılmıştır [4]. Yine aynı yıl Yüksel tarafından yapılan üçüncü bir çalışmada 2016 yılında BİST Kurumsal Yönetim Endeksi'nde yer alan işletmelerin faaliyet raporları incelenerek bu raporların entegre raporlamaya uygunluğu tespit edilmeye çalışılmıştır. Yapılan içerik analizi sonucunda hesaplanan entegre raporlama skorları, içerik öğeleri skorları ve kurumsal yönetim derecelendirme notları karşılaştırılarak kurumsal yönetim ilkeleri ile entegre raporlama ilkeleri arasındaki ilişki regresyon analiziyle belirlenmiştir. Çalışma sonunda entegre rapor skoru ile kurumsal yönetim derecelendirme notu, menfaat sahipleri derecelendirme notu, yönetim kurulu derecelendirme notu arasında pozitif ilişki tespit edilmiştir [5].

Alagöz vd. (2018) tarafından yapılan çalışmada 2016 yılında Güney Afrika'da en iyi entegre rapor seçilen ilk üç işletmenin entegre raporları incelenerek yapılan içerik analizinde işletmeler için entegre rapor hazırlamada ele alınacak başlıkların belirlenmesi amaçlanmıştır. Entegre raporlarda değer yaratma ve yönetici görüşlerinin en yoğun anlatılan başlıklar olduğu, sermayeler ve iş modeli başlıklarının ise en az anlatılan başlıklar olduğu görülmüştür [6]. Coşkun Arslan ve Özkan tarafından aynı yıl yapılan çalışmada BİST Sürdürülebilirlik Endeksi'nde yer alan işletmelerin entegre raporlarına ait durum tespitinin yapılması amaçlanmıştır. Bu amaçla endeksteki 29 işletmeye anket uygulanmış ve entegre raporlar sayesinde dünya genelinde gelişmeleri takip ettikleri, entegre raporların kendilerine sağlayacağı avantajların farkında oldukları sonucuna ulaşılmıştır [7]. 2018 yılında Kardeş Selimoğlu ve Yeşilçelebi tarafından yapılan çalışmada 2017 Ağustos itibariyle yayınlanan entegre raporların içerik analizi yapılmıştır. 2011-2016 yılları arasında dünyada toplam 150 işletme tarafından hazırlanan 256 entegre rapor olduğu ve en çok Afrika bölgesinde rapor hazırlandığı görülmüştür. Ayrıca finansal hizmetler sektöründeki işletmeler tarafından ağırlıklı olarak entegre rapor hazırlandığı tespit edilmiştir [8]. İşgüden Kılıç tarafından yapılan çalışmada 2016 yılında entegre rapor hazırlayan işletmelerin raporları ile 2016 yılında BİST Sürdürülebilirlik Endeksi'nde yer alan işletmelerin faaliyet raporlarını Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi esas alınarak içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Çalışmada incelenen faaliyet raporlarının iş modeli çerçevesinde işletmelerin sermaye öğelerini objektif kriterlere göre paydaşlara iletebilecek ve gelecekteki değer oluşumunu hem finansal hem de finansal olmayan bilgi aracılığıyla sunabilecek yeterlilikte olmadığı sonucuna ulaşılmıştır [9].

Sevim vd. (2017) çalışmalarında entegre raporlarda yer alan finansal bilgiler ile finansal olmayan bilgilerin sermaye öğeleri bağlamında iş modelinde nasıl değere dönüştüğü ve

bu değerin yatırımcı davranışlarına etkisi incelemiştir [10]. Ercan ve Kestane (2017) Türkiye Sinai ve Kalkınma Bankası (TSKB) tarafından hazırlanan ve finans sektörünün ilk entegre raporu olan raporun incelenmesini amaçlamıştır. TSKB tarafından hazırlanan raporun Uluslararası Entegre Raporlama Konseyi tarafından hazırlanan çerçeveye uygun hazırlandığı görülmüştür [11]. 2017 yılında Ercan ve Kestane tarafından yapılan bir diğer çalışmada ise 2016 yılında Türkiye'de entegre rapor hazırlayan işletmelerin raporları içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Uluslararası Entegre Raporlama Konseyi tarafından hazırlanmış olan entegre raporlama çerçevesine göre değer yaratma sürecinde değerlendirmeler yapılmıştır. Aynı sektörde bile faaliyet gösteren işletmelerin değer yaratma sürecinde farklılıkların olduğu görülmüştür. Dolayısıyla Türkiye'deki işletmelerin entegre raporlama konusunda henüz başlangıç aşamasında olduğu sonucuna ulaşılmıştır [12]. Elmacı ve Orhan (2017) dünyada entegre raporlama da başarılı 4 işletmenin raporlarını esas alarak içerik, sunum ve felsefi temelleri bakımından raporları incelemiş Türkiye'deki büyük ölçekli işletmeler için entegre raporlamaya yönelik yol haritası oluşturmaya çalışmıştır. Türkiye'deki işletmelerin entegre rapor oluşturabilmesi için öncelikle bir alt yapıya sahip olması gerektiği görülmüştür. Bu alt yapının da entegre düşünme, sürdürülebilirlik, şeffaflık, insan hakları, yenilikçilik, çevre ve bilgi teknolojileri gerektirdiği görülmüştür [13]. Yılmaz vd. (2017) entegre raporlamanın içeriği ve uygulamaları hakkında bilgi sunmuş ve Türkiye için entegre raporlama uygulaması önermiştir [14].

2016 yılında Büdeyri ve Kısa tarafından yapılan çalışmada entegre raporlamanın doğuşu, gelişimi, entegre raporlamaya değişik kesimlerin bakış açıları, entegre raporlamanın belirleyici faktörleri ve raporlamaya getirilen eleştiriler ele alınmıştır [15]. 2014 yılında Yeo vd. yaptıkları çalışmada Güney Afrika'da Borsada işlem gören 100 işletmenin 2009-2012 yıllarına ait yıllık rapor açıklamalarını incelemiş ve entegre rapor ile finansal performans arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Bu amaçla yatırımcıların piyasa değerlemesini ölçmek için Tobin Q oranları dikkate alınmıştır. Entegre raporlama skorları ile Tobin Q oranları arasında önemli pozitif ilişkiler tespit edilmiştir [16]. Bu çalışmanın aksine aynı yıl Churet ve Eccless çalışmalarında dünyadaki 2000 işletmenin 2011-2012 yıllarına ait yıllık raporlarını dikkate alarak entegre rapor ile finansal performans arasındaki ilişkiyi araştırmış ancak herhangi bir ilişki tespit etmemiştir [17].

Entegre raporlamayla ilgili literatür değerlendirildiğinde Türkiye'de entegre raporların işletme performansına ve yatırımcı davranışına etkisiyle ilgili direk çalışmaya rastlanılmamıştır. Uluslararası literatür değerlendirildiğinde ise entegre rapor ve performans ilişkisiyle ilgili çok fazla çalışmanın olmadığı görülmüştür. Bu çalışmada Türkiye'de entegre rapor hazırlayan işletmelerin rapor hazırlamadan önceki ve rapor hazırladıktan sonraki dönem karlılıkları ve yatırımcı davranışları arasında farklılık olup olmadığı araştırılmıştır. Bu amaçla işletmelerin muhasebe açısından karlılığını değerlendirmede net kar marjı oranları ve öz sermaye karlılığı oranları, yatırımcı açısından getirileri değerlendirme ise fiyat kazanç oranları (FK) ve piyasa değeri defter değeri oranları (PD/DD) dikkate alınmıştır. İşletmelerin finansal tablolarından ve Borsa İstanbul'dan elde edilen verilerle yapılan analizler sonucunda işletmelerin entegre rapor hazırlamadan önceki ve rapor hazırladıktan sonraki karlılık ve getiri oranları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Çalışmada giriş bölümünü takiben ikinci bölümde materyal ve yöntem, üçüncü bölümde sonuçlar, dördüncü bölümde konuyla ilgili tartışma, beşinci bölümde ise çalışmanın ana sonuçlarına yer verilmiştir.

II. MATERYAL VE YÖNTEM

Çalışmanın amacı entegre raporların işletmelerin karlılığına ve yatırımcı davranışlarına etkisini araştırmaktır. Türkiye'de işletmeler yeni yeni entegre rapor yayınlamaya başlamıştır. Bu nedenle entegre rapor sayısı çok azdır. Konuyla ilgili farkındalığın sağlanması ve eksikliklerin görülmesi amacıyla çalışmanın literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca ileride yapılabilecek çalışmalar içinde örnek teşkil etmesi beklenmektedir. Çalışma araştırmacılar için konuyla ilgili eksikliklerin görünmesi anlamında da farkındalık yaratacaktır.

Türkiye'de ilk entegre rapor 2015 yılında Argü Yönetişim Akademisi tarafından yayınlanmıştır. 2016 yılında ise Adana Çimento, Aslan Çimento, ÇİMSA ve TSKB entegre rapor yayınlayan işletmelerdir. Çalışmada 2016 yılında entegre rapor yayınlayan ve BorsaİstanbuI'a üye olan işletmelerin verilerinden faydalanılarak analiz yapılmıştır. 2016 yılında entegre rapor yayınlayan dört işletmenin tümü BorsaİstanbuI'a üye olduğu için bu işletmelerin rapor yayınlamadan önceki ve rapor yayınladıktan sonraki dönem verileri kullanılmıştır.

Entegre raporların işletme karlılığına etkisini analiz etmek için net kar marjları ve özsermaye karlılıkları işletmelerin finansal durum tabloları ve kar zarar tablolarından elde edilmiştir.Raporların yatırımcı davranışına etkisini araştırmak için ise getiri oranlarından; fiyat kazanç oranları ve piyasa değeri defter değeri oranları BorsaİstanbuI'dan temin edilmiştir.

A. Çalışmanın Bulguları

Entegre rapor yayınlayan işletmelerin rapor yayınlamadan önceki ve rapor yayınladıktan sonraki dönem karlılık ve getiri oranları arasında fark olup olmadığını belirlemek için ise öncelikle verilerin normal dağılıma uygunluğunun değerlendirmede Shapiro-Wilk Testi yapılmıştır. Testler sonucunda p değerlerinin 0,05'ten büyük olması verilerin normal dağılım gösterdiği sonucunu verecektir. Normal dağılıma sahip değişkenlerle karşılaştırma yaparken t Testi, normal dağılıma sahip olmayan değişkenlerle karşılaştırma yaparken ise Mann-Whitney U Testi kullanılacaktır. Yapılan testler sonucunda p değerlerinin 0,05'ten küçük olması işletmelerin rapor yayınlamadan önceki ve rapor yayınladıktan sonraki karlılık ve getiri oranları arasında farklılık olduğu sonucunu verecektir [18].

Çalışmada kullanılan verilerin normal dağılıma uygunluğunu değerlendirmede yapılan Shapiro-Wilk Testi sonuçları Tablo 1'de verilmiştir.

Table 1. Shapiro-Wilk Testi Sonuçları

	P değeri
Net Kar Marjı	0,508
Özsermaye Karlılığı	0,000*
FK Oranı	0,036*
PD/DD Oranı	0,056

*p<0,05 **p<0,01

Tablo 1'e göre net kar marjı ve PD/DD oranı p değerleri 0,05'ten büyük olduğu için bu değişkenlerin normal dağılıma sahip olduğu, özsermaye karlılığı ve FK oranı p değerleri 0,05'ten küçük olduğu için bu değişkenlerin ise normal dağılıma sahip olmadığı söylenebilir. Entegre rapor yayınlayan işletmelerin rapor yayınlamadan önceki ve rapor yayınladıktan sonraki
net kar marjı ve PD/DD oranlarını karşılaştırmada veriler normal dağılıma sahip olduğu için t Testi kullanılmıştır. Özsermaye karlılığı ve FK oranlarını karşılaştırmada ise veriler normal dağılıma sahip olmadığı için Mann-Whitney U Testi kullanılmıştır. Yapılan t Testi ve Mann-Whitney U Testi sonuçları Tablo 2 ve 3'te verilmiştir.

Table 2. t Testi Sonuçları

		Ortalama	**t değeri**
Net Kar Marjı	Rapor öncesi	0,2779	0,919
	Rapor sonrası	0,2184	
PD/DD Oranı	Rapor öncesi	5,1837	0,232
	Rapor sonrası	4,3960	

*p<0,05 **p<0,01

Table 3. Mann-Whitney U Testi Testi Sonuçları

		Sıra Ortalamaları	**Z değeri**
Özsermaye Karlılığı	Rapor öncesi	5,00	-0,577
	Rapor sonrası	4,00	
FK Oranı	Rapor öncesi	4,50	0,000
	Rapor sonrası	4,50	

*p<0,05 **p<0,01

Tablo 2 ve 3'te t Testi ve Mann-Whitney U Testi sonuçlarında tüm değişkenler için p değerlerinin 0,05'ten büyük olduğu görülmüştür. Dolayısıyla entegre rapor yayınlayan işletmelerin rapor yayınlamadan önceki net kar marjı, özsermaye karlılığı, FK oranı ve PD/DD oranları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla entegre raporlar yayınlayan işletmelerin rapor yayınlamadan önceki ve sonraki dönem karlılık ve getiri oranlarını arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

III. SONUÇLAR

Finansal raporlar işletmelerin sadece geçmiş performansıyla ilgili bilgileri sunduğu için zamanla yetersiz kalmıştır. Günümüzde artık başta yatırımcılar olmak üzere işletmenin etkileşim içinde olduğu tüm paydaşlar işletmelerin sadece geçmiş performansıyla değil gelecekte yaratacakları değerler hakkında da bilgi sahibi olmak istemektedir. Son yıllarda raporlama konusunda gelinen son nokta entegre raporlamadır. Entegre raporlar işletmelerin geçmiş performansının yanında kısa, orta ve uzun vadede yaratacakları değerler, riskler ve fırsatlar hakkında bilgiler sunmaktadır.

Çalışmada entegre rapor yayınlayan işletmelerin karlılık ve getiri oranları kullanılarak rapor yayınlamadan önceki ve rapor yayınladıktan sonraki dönem performansları arasında farklılık olup olmadığı araştırılmıştır.Yapılan analizler sonucunda net kar marjı ve özsermaye karlılığı ile FK oranları ve PD/DD oranları arasında arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Dolayısıyla işletmelerin entegre rapor yayınlamadan önceki ve rapor yayınladıktan sonraki dönem karlılık ve getiri oranları arasında anlamlı farklılık yoktur.

IV. TARTIŞMA

Çalışmada entegre raporun işletmelerin karlılığını ve yatırımcı davranışlarını etkilemediği görülmüştür. Yani entegre raporlar işletmelerin karlılığına ve yatırımcı davranışına etki etmemektedir denilebilir. Churet ve Eccless [17] tarafından yapılan çalışmada da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Türkiye'de konuyla direk ilgili çalışmaya rastlanılmamıştır.

Türkiye'deki işletmelerin çoğu entegre rapor hakkında bilgi sahibi değildir ve Türkiye'de entegre rapor yayınlayan çok az sayıda işletme vardır. Entegre rapor hazırlama zaman, emek ve maliyet gerektiren bir süreçtir. Bu nedenle işletmeler ve yatırımcılar konuya henüz gereken önemi göstermemektedir.

Entegre raporlamada uluslararası kabul görmüş belli bir standardın olmaması işletmeler için sıkıntı yaratmaktadır. Beli bir standardın olmaması raporlar arasında farklılıkların olmasına neden olmakta bu da raporların birbiriyle karşılaştırma yapılabilmesini zorlaştırmaktadır. Ayrıca ilk kez entegre rapor hazırlayan işletmeler için işletmelerin kısa, orta ve uzun vadede değer yaratma kabiliyetine etki eden önemli noktaların belirlenmesi ve bilgiler arasında bağlantıların kurulması zor bir süreçtir. Yine rapor hazırlarken finansal verilerin toplanması konusunda sorun yaşanmamakta ancak finansal olmayan çevresel, sosyal ve yönetimsel performansla ilişkili verilerin toplanması konusunda zaman, maliyet ve deneyim gerektirdiğinden dolayı sorun yaşanmaktadır. Entegre raporlarda yer alan bilgilerin güvenilirliğini sağlamak ta zordur. Sürdürülebilirlik raporların en son yayınlanan standartlara göre bağımsız denetimden geçmesi zorunlu hale gelmiştir. Entegre raporlamada da bu konuda ilerlemeler sağlanmalıdır. Yine bugün dünyada bir çok ülkede entegre rapor hazırlama konusunda zorunluluk bulunmamaktadır. Dolayısıyla işletmelere entegre rapor hazırlamaları konusunda teşvikler verilmeli ve yaptırımlar konulmalıdır. Ayrıca konuyla ilgili farkındalığı arttırmak adına çalışmalar yapılmalı, konferanslar ve eğitimler düzenlenmelidir.

V. SONUÇ

Çalışmada entegre rapor yayınlayan işletmelerin rapor yayınlamadan önceki ve rapor yayınladıktan sonraki dönem karlılık ve yatırımcı davranışları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

KAYNAKLAR

[1] G. Aras ve G. U. Sarıalioğlu. (2005) Kurumsal raporlamada yeni dönem: Entegre raporlama. TÜSİAD. Argüden Yönetişim Akademisi Entegre Rapor. [Online]. Available: http: //argudenacademy. org /docs/ content/ArgudenAkademi_EntegreRapor_2016.pdf.

[2] International Integrated Reporting Council (IIRC). (2013). Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi. [Online]. Available: https:// integratedreporting.org/wp-content/upload/2015/03/13-12-08-theinternational-ir-framework-turkish.pdf.

[3] F.Yüksel, "Entegre Raporlama ve Finansal Performans İlişkisi: Türkiye ve Güney Afrika Katilim Bankaları Üzerinde Bir Araştırma", *Kırklareli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi,* sayı 2 (7), ss.1-17, 2018.

[4] F.Yüksel, "Kamu Kurumlarında Entegre Raporlama ve Uygulanabilirliği: Türkiye Örneği", *Journal of Accounting, Finance and Auditing Studies*, sayı 4(2), ss.139-157, 2018.

[5] F.Yüksel, " Kurumsal Yönetim ve Entegre Raporlama İlişkisi: BİST Kurumsal Yönetim Endeksi'nde Yer Alan İşletmeler Üzerine Bir

Araştırma", *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi,* özel sayı, ss.188-207, 2018.

[6] A. Alagöz, M. Allahverdi ve M. Ortakarpuz, "Entegre Raporlamada İçerik Analizi: Ödüllü Raporlar Üzerine Bir Araştırma", Muhasebe *ve Vergi Uygulamaları Dergisi,* sayı 11(3), ss.425-461, Kasım 2018.

[7] M. Coşkun Arslan ve O. Özkan, "Entegre Raporlamaya Evrilme Süreci ve Durum Tespiti – BİST", *Mali Çözüm Dergisi,* ss.29-52, Temmuz Ağustos 2018.

[8] S. Kardeş Selimoğlu ve G. Yeşilçelebi, "Integrated Reporting of Global Corporations: A Content Analysis Based on Integrated Reporting Examples Database from 2011 to 2016", *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi,* sayı 20(2), ss.316-329, Haziran 2018.

[9] B. İşgüden Kılıç, "Entegre Raporlama ve Türkiye'deki Gelişmeler: Entegre Rapor Hazırlayan İşletmeler ve BIST Kurumsal Sürdürülebilirlik Endeksinde Yer Alan İşletmeler Açısından Bir İnceleme", *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi,* sayı 20(1), ss. 28-64, Mart 2018.

[10] Ş. Sevim, A. Kestane ve N. D. Yılmaz, "Entegre Raporlamanın Yatırımcılar Açısından Analizi: Entegre Yatırım Analizi Algoritması", *International Journal of Academic Value Studies,* sayı 3(14), 154-170, 2017.

[11] C. Ercan ve A. Kestane, " Kurumsal Raporlamada Yeni Bir Yaklaşım Olarak Entegre Raporlama ve Bir Vaka Çalışması", *ASSAM Uluslararası Hakemli Dergi,* sayı 4(8), ss.13-29, 2017.

[12] C. Ercan ve A. Kestane, "Entegre Raporlama ve Türkiye'deki Uygulama Örnekleri Üzerine Bir Araştırma", *Kırklareli Universitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakultesi Dergisi,* sayı 6(4), ss.73-86, 2017.

[13] O. Elmacı ve Ş. Sevim, "Entegre Raporlamada Küresel Gelişmeler ve Türkiye İçin Bir Model Önerisi", *Uluslararası Sosyal ve Eğitim Bilimleri Dergisi,* sayı 4(8), ss.18-36, 2017.

[14] B. Yılmaz, M.Atik ve A.Okyay, "Geleceğin Raporlama Sistemi: Entegre Raporlama", *Muhasebe ve Denetime Bakış,* sayı 52, ss.95-108, 2017.

[15] T.Budeyri ve A.Kısa, "Entegre Raporlama (ER): Literatür Araştırması", *Proceedings of SOCIOINT 2016 3rd International Conference on Education, Social Sciences and Humanities,* ss.182-188.

[16] G. Yeo, G. Wai ve L.K. Thiruneeran, "Integrated Reporting and Corporate Valuation", 2014. [Online]. Available: http://integratedreporting.org/wpcontent/uploads/2014/04/Integrated-Reporting-and-corporatevaluation-Media-28-April-2014_NTU.pdf

[17] C.Churet ve R.G. Eccless, "Integrated Reporting, Quality of Management and Financial Performance", Journal *of Applied Corporate Finance,* sayı 26(1), ss. 8-16, 2014.

[18] Ş.Kalaycı, *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*, 6.Baskı, Ankara, Asil Yayınları, 2010.